

EUs innflytelse i Norge

Fire av ti nordmenn mener EU har for stor makt og innflytelse i Norge. Det er et tydelig tegn på at EU-tilpasningen – gjennom EØS-avtalen – har gått for langt.

Nasjonens distriktsbarometer viser at en stor andel nordmenn er misfornøyd med hvordan EUs regelverk griper inn i den norske hverdagen. Til sammenligning er det bare 17 prosent som ikke synes at EUs innflytelse på Norge er for stor.

Målingen viser bare at folk flest er observante. Til tross for at befolkningen har avvist EU-medlemskap to ganger, går EU-tilpasningen jevnt og trutt på nær sagt alle samfunnsområder. Det kan vi takke EØS-avtalen for, som i 20 år har fungert som en klipp og lim-

prosedyre for overføring av EU-regler til norsk lov.

Den nylig framlagte EØS-utredningen bekrefter dette bildet. Utvalget konkluderer med at EØS-avtalen i seg selv representerer en demokratisk utfordring. Men det kommer også fram at måten avtalen har vært forvaltet på – av skiftende regjeringer – forsterker det demokratiske underskuddet. Norske myndigheter har et mulighetsrom for å unngå uønskete EU-regler som i svært liten grad blir benyttet.

Det henger sammen med at en klar majoritet av politikerne som har styrt landet siden siste EU-avstemning har vært EU-tilhengere. Viljen til å utfordre EU-makta er naturlig nok mindre blant politikere som dypest sett ønsker å bli EU-

Oppsummert

Innflytelse

1 Fire av ti nordmenn mener EU har for stor innflytelse på Norge.

Observasjon

2 Det er slett ikke overraskende. Folk observerer simpelthen at EU-regelverk svelges unna i høyt tempo gjennom EØS-avtalen.

Forsterkes

3 Den passive forvaltningen av EØS-avtalen forsterker avtalens udemokratiske karakter.

borgere, enn politikere som er motstandere av norsk EU-medlemskap.

Europautredningen avdekker EØS-avtalens udemokratiske natur. Det faktum at stortingsflertallet er i utakt med folket i EU-saken, forsterker altså problemet.

En kan spørre hvorfor en EU-skeptisk befolkning velger politiske ledere som er overveiende langt mer positiv til EU enn dem selv. Det har selvsagt å gjøre med at folk stemmer på grunnlag av mange andre saker som de rangerer som viktigere. EU-spørsmålet har siden siste avstemning ikke stått på dagsorden i valgkampene.

Det må ikke minst nei-partiene ta et ansvar for.

SAGT

av andre

Storingsrepresentant Anette Trettebergstuen. FOTO. SCANPIX

Hore 1

* «Det er underlig å se en gjeng godt voksne menn rope «hore» til en ung stortingsrepresentant, fordi hun våger å tale dem imot».

Dagbladets kommentator Marie Simonsen undrer seg over språkbruken mot stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen.

Hore 2

* «Noe av det mest nedrige og bedritne i den offentlige debatten er all den gørra som renner over kvinner som mener noe.»

Frithjof Jacobsen i VG oppfordrer folk som roper «hore» til meningsmotstandere til heller å stikke på gutterommet og rope «hore» til hverandre.

Hold kjæft!

* «Finnes bare et svar når du hører noe sånt, og det er: Hold kjæft, idiot»

Frithjof Jacobsen om hore-roping.

Sexisme 1

* «Hvorfor kalte ikke Tshawe ham pikk eller kuk? Hvorfor er det folkelige navnet på det kvinnelige kjønnsorgan så foraktelig at det ikke bare kan brukes som fornærmelse mot kvinner, men også mot menn?»

Asta Beate Håland undrer seg i Klassekampen etter bråket på Spelemannsprisen, der Tshawe Baqwa kalte Erik Bløkkhus fra Plumbo for «jævla fittehøl».

Sexisme 2

* «For offentlige kvinner er det dagligdags å motta seksuelt krenkende meldinger»

Asta Beate Håland i Klassekampen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. E-post: pfu@presse.no

EØS og demokrati

DAGENS GJEST

En vurdering av de demokratiske utfordringene ved EØS-avtalen kan være interessant nok, men som enslig beslutningsgrunnlag for avtalens videre liv er det ganske irrelevant. Vi må spørre oss hvilke alternativer vi har, og hvilke konsekvenser disse vil ha for Norges økonomi og selvvråderett.

80 prosent av norsk eksport og over 60 prosent av vår import har EU som motpart. En tilknytning til EU er helt avgjørende for norsk næringsliv. EØS-avtalen gir oss fri adgang til det indre marked. Dette er svært viktig, ikke minst for mange små og mellomstore bedrifter. Samtidig sikrer EØS-avtalen selvvråderett på viktige områder innenfor økonomi, utenriks, landbruk og fiskeri. Denne muligheten til selv å ha kontroll på forvaltningen av landbruk og fiskeri er en forutsetning for hele avtalen. Det har stor betydning for vår mulighet til å opprettholde en spredt bosetning.

Utvalget bak Europautredningen peker på fire «klare demokratiske svakheter ved dagens tilknytningsform». Noen har brukt disse som argumenter for at Norge burde søke medlemskap.

I den forbindelse kan det være interessant å tenke seg hvordan de demokratiske utfordringene ville sett ut med et EU-medlemskap i stedet.

For det første påpekes det at Norge ikke er representert i beslutningsprosessene. Dermed mangler vi innflytelse på viktige vedtak. Et sentralt spørsmål er jo likevel hvilken reell innflytelse Norge ville hatt dersom vi ble medlemmer. Å tro at Norge ville spille en avgjørende rolle virker i overkant ambisiøs.

For det andre sier utredningen at mulighetene for demokratisk kontroll og ansvarliggjøring er svake. Det norske folk kan ikke holde politikere som de har valgt til ansvar for vedtak som påvirker oss. Det er imidlertid vanskelig å se for seg at et medlemskap er løsningen på dette. Muligheten til å stille franske og tyske politikere til ansvar for vedtak som fattes blir neppe bedre. I tillegg inkluderer EØS-avtalen reservasjonsretten, som gir norske politikere et ansvar for hva som implementeres.

For det tredje heves det at vi mangler en åpen og opplyst politisk debatt rundt EU-vedtak, men det må være mulig å stimulere til økt

Elisabeth Løland

Elisabeth Løland er leder i Kristelig Folkepartis Ungdom

GOD AVTALE

«EØS-avtalen har tjent Norge godt i 20 år.»

politisk debatt om europaspørsmål også innenfor EØS-avtalen.

For det fjerde nevnes styrkede domstoler og individuelle rettigheter. Borgerne har fått flere rettigheter som kan øke deres handlingsrom og rettssikkerhet. Det kan ses på som positivt, samtidig som det medfører at makt flyttes fra nasjonale folkevalgte organer til uavhengige domstoler. I den grad dette er et problem er det lite trolig at et medlemskap i EU vil føre til noe mindre overføring av makt fra folkevalgte til domstolene.

Løsningen er ikke å si opp EØS-avtalen. Det er urealistisk å tro at vi kan forhandle frem en like god avtale som sikrer norske bedrifter de samme rettighetene og frihetene som vi har i dag, uten at vi samtidig godtar en betydelig form for tilpasning til lovverket i EU.

EØS-avtalen sikrer oss fri adgang til vårt viktigste eksportmarked på en effektiv måte. Samtidig sikrer den oss selvvråderett over landbruk, fiskeri, økonomisk politikk og utenrikspolitikk. EØS-avtalen fyller 20 år til våren, og den har jevnt over tjent Norge svært godt disse årene. Jeg synes vi godt kan ta sikte på å la den få 20 år til.